

Bildningsförvaltningen

Datum

Diarienummer

2020-10-22

UN 2020/0356

Maria Weståker

Utbildningsnämnden 2020-11-03

Utredningsuppdrag Programöversyn för Danderyds gymnasium

Ärende

En översyn över samtliga program och inriktningar vid Danderyds gymnasium genomfördes under hösten 2019. Efter redovisning av översynen till produktionsutskottet uppdrog utskottet 2019-12-12, § 68, till bildningsförvaltningen att

1. ta fram en plan i syfte att öka andelen förstahandssökande till Danderyds gymnasium (målsättning årligen)
2. minska antalet inriktningar och programfördjupningar (för start läsåret 21/22)
3. vidare utreda möjligheten till nationell idrottsutbildning för tennis (för start läsåret 21/22)
4. analysera och ta fram åtgärder för att höja andelen som tar gymnasieexamen inom 3 respektive 4 år (läsåret 20/21)
5. undersöka möjligheter till samarbeten inom nordostsektorn rörande introduktionsprogrammet språkin introduktion och yrkesprogram med möjlighet till högskolebehörighet,
6. bevaka arbetet med eventuell gemensam överenskommelse med Stor Sthlm kring program och skolor för gymnasiesärskolan, samt
7. genomföra en översyn så att ekonomin kan följas upp på programnivå (budget 2021).

Vid utbildningsnämndens sammanträde 2020-11-03 redovisas uppdragen samt förslag till programutbud vid Danderyds gymnasium (under p 2), att gälla från och med läsåret 21/22 och tillsvidare.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden tar del av redovisning av utredningsuppdrag Programöversyn för Danderyds gymnasium.

Bildningsförvaltningen

Datum

Diarienummer

2020-10-22

UN 2020/0356

Maria Weståker

Bildningsförvaltningens rapport

Uppdrag 1: Ta fram plan i syfte att öka andelen förstahandssökande till Danderyds gymnasium

När programöversynen genomfördes i november 2019 var 40,1 procent av eleverna folkbokförda i Danderyds kommun (507 elever av 1259). Vid skolstarten i augusti 2020 var 40,5 procent av eleverna (499 av 1233) folkbokförda i Danderyd (499 elever av 1233).

En positiv trend med ökande antal förstahandssökande kan konstateras. 318 elever sökte Danderyds gymnasium i första hand år 2020. År 2017 var antalet 224 och år 2018 251. Det finns inga uppgifter för 2019.

För att öka andelen förstahandssökande krävs aktiv marknadsföring för att sprida ett positivt rykte om Danderyds gymnasium, baserat på de mervärden som lyftes fram i programöversynen. Detta är ett arbete som tar tid, men med tydligare kommunikationskanaler har arbetet påbörjats under vårterminen 2020. Vi tar under oktober 2020 fram ett åtta filmer om skolan som ska finnas tillgängliga på hemsidan och i sociala medier för att visa upp skolans fina verksamhet. Kön med ansökningar för att komma in på Danderyds gymnasium är längre än på många år. Om någon elev slutar finns en ny elev på plats i princip redan nästa dag.

Vid analys av antalet reserver och förstahandssökanden bland reserverna visar det sig att en expansion inom det samhällsvetenskapliga programmet och teknikprogrammet skulle vara möjligt inför antagningen 2021/2022. En expansion inom teknik och samhällsvetenskap innebär ingen förändring av programstrukturen. Inte heller påverkas innehållet i katalogutskicket, hemsidan eller det digitala material som är framtaget.

Skolledningen har initierat ett antal utvecklingsprojekt som till största delen leds av biträdande rektorer och förstelärare. Syftet med dessa projekt är att ytterligare höja utbildningens kvalitet och de har sin grund i det systematiska kvalitetsarbetet. Nedan följer en kort redovisning av de tre övergripande utvecklingsuppgifterna:

- Värdegrund

En förstelärare har utsetts med uppgift att bygga upp en gemensam värdegrund samt att utveckla och stärka elevernas känsla av tillhörighet, trivsel och identitet på skolan. Uppdraget fokuserar också kring att hitta arbetsformer som gynnar ett systematiskt förhållningssätt och som

Bildningsförvaltningen

Datum

Diarienummer

2020-10-22

UN 2020/0356

Maria Weståker

inriktar sig på det förebyggande och främjande perspektivet snarare än det direkt åtgärdande.

- **Motivation**
En förstelärare har utsett för att arbeta med motivationsskapande åtgärder. Det handlar om att lyfta elevernas egen förmåga att engagera sig i sina studier och i sin vardag. Vi som verksamhet har ett ansvar att lyfta elevernas egna, inre motivation och vi vill därför arbeta fram metoder för att stötta eleverna i detta.
- **Måluppfyllelse**
En förstelärare har utsetts till att säkerställa och öka skolans och elevernas måluppfyllelse på ett antal punkter. Försteläraren i måluppfyllelse kommer att arbeta med frågor som berör elevernas uppnådda mål, närvaro, progression och utvecklingsbehov.

Förutom ovan beskrivna uppdrag så har alla lärare i uppdrag att utveckla de olika programmen och de olika ämnena i samarbete med uppdragen för värdegrund, motivation och måluppfyllelse. Vi anser att en ökad kvalitet i samtliga ovanstående områden kommer leda till att eleverna trivs bättre, att studieresultaten ökar och att Danderyds gymnasium ökar i attraktionskraft.

Uppdrag 2: Minska antalet inriktningar och programfördjupningar

Inför detta läsår 2020/2021 har skolan minskat ett antal kurser men även introduktionsprogrammet språkintröduktion har avslutats. När det gäller programmet språkintröduktion se vidare under uppdrag 5. Stora och fulla kursgrupper ger en lägre lärarkostnad per elev men det minskar också elevernas valmöjligheter.

Minskat antal kurser

Elevernas individuella val sker från en ”katalog” på skolan. Antalet val i katalogen hade inför att eleverna skulle välja reducerats med fem kurser. Efter det att de hade valt individuella kurser ströks även kurser med färre elever än 12 per undervisningsgrupp. Detta har resulterat i att vi i år startade 32 kursgrupper när det gäller individuella val jämfört med 40 kursgrupper läsåret innan. Exempelvis samläser flera kurser i kinesiska, idrott och hälsa och programmering. Kurserna i japanska och retorik ströks helt från kurskatalogen.

Bildningsförvaltningen

Datum

Diarienummer

2020-10-22

UN 2020/0356

Maria Weståker

Reducerat språkvalsgrupperna

För elever med obligatoriska språkval, alltså inte de individuella valen, har skolan också reducerat antalet grupper. Exempelvis garanterar vi endast nästa steg inom ett språk om det blir tillräckligt många (12) elever.

Minskat antal omläsningskurser

Systemet för så kallade omläskurser har omarbetats. Detta har lett till en minskning med fyra kursgrupper. Omläsningskurser är för elever som inte har lyckats nå det godkända betyget E under en kurs.

Minskat antal klasser, inriktningar och fördjupningskurser

Inför detta läsår, 2020/2021 sker ansökan till det naturvetenskapliga programmet endast till två inriktningar. I årskurs två har de sedan möjlighet att söka olika fördjupningar. Fördjupningarna startar endast om det finns tillräckligt många sökanden. Detta är en förändring jämfört med tidigare då eleverna sökte fördjupning redan i gymnasievalet. Dessutom har vi tagit bort en klass i årskurs ett på det naturvetenskapliga programmet.

Även i pågående fördjupningar på det naturvetenskapliga programmet har antalet kursgrupper reducerats p g a få sökanden. Ett exempel är att fysik 3 inte startar. Elever från flera inriktningar samläser kurser så att skolan får fulla kursgrupper. Sammantaget har år reduceringen p g a detta 13 kursgrupper inom det naturvetenskapliga programmet läsåret 2020/2021.

Sammanlagning av de estetiska kurserna

Kurser inom de estetiska fördjupningarna har slagits samman. Eleverna samläser kurser över årskurserna. Detta innebär att årskurs 1, 2 och 3 läser tillsammans på samma schemaposition. Detta resulterar i en effektivisering av motsvarande 340 utlagda undervisningstimmar.

Avseende den nytta som de estetiska fördjupningarna bidrar till så finns det tre huvudspår där det första handlar om att erbjuda en utbildning till de elever som önskar gå en estetisk variant, den andra handlar om genomförande av skolavslutningar, julavslutningar, studenter, utsmyckning av lokaler i vissa avseenden och allmänt stämningshöjande samt att vi kan erbjuda skolans samtliga elever estetiska kurser som individuellt val. Dessa kurser är mycket populära och blir alltid fulltecknade. I samtliga fall bidrar detta till skolans popularitet och därmed till skolans ökande söktryck.

Med nuvarande årskursövergripande konstruktion går det att få en budget i balans i estetverksamheten. För de estetiska inriktningarna teater och musik skulle söktrycket behöva gå upp samtidigt som söktrycket för bild och formgivning har förbättrats väsentligt. Vi gör dock bedömningen att de

Bildningsförvaltningen

Datum

Diarienummer

2020-10-22

UN 2020/0356

Maria Weståker

estetiska verksamheterna tillför så mycket till skolan att vi vill fortsätta att bedriva dessa utbildningar.

Danderyds gymnasiums utbud av program och inriktningar

Efter det att programöversynen har genomförts finns det följande program och inriktningar på Danderyds gymnasium:

Ekonomiprogrammet EK	Antal elever
Ekonomi EKEKO, Internationell ekonomi	295
Ekonomi EKEKO, Kreativ marknadsföring	93
Juridik EKJUR	180
Naturvetenskapsprogrammet NA	
Naturvetenskap NANAT	176
Naturvetenskap och samhälle NANAS	28
Särskild variant estetiska området, bild NABILVE	7
Särskild variant estetiska området, musik NAMUSVE	9
Särskild variant, estetiska området, teater NATEAVE	1
Särskild variant, matematik (spetsutbildning) NAMATVS	60
Samhällsvetenskapsprogrammet SA	
Beteendevetenskap SABET	90
Beteendevetenskap SABET, Juridik	86
Samhällsvetenskap (SA AST - Specialpedagogisk verksamhet, profil AST (autismspektrumtillstånd)) SASAM	23
Samhällsvetenskap SASAM, Internationell profil	59
Samhällsvetenskap särskild variant estetiska området SASAMVE, Bild och Formgivning	11
Samhällsvetenskap särskild variant estetiska området SASAMVE, Musik	10
Samhällsvetenskap särskild variant estetiska området SASAMVE, Teater	13
Teknikprogrammet TE	
Design och produktutveckling TEDES	43

Bildningsförvaltningen

Datum

Diarienummer

2020-10-22

UN 2020/0356

Maria Weståker

Informations- och medieteknik TEINF, VR programmering	51
NIU	Antal elever
Padel tennis	24
Fotboll	48
ELEVER TOTALT	72

NIU eleverna är fördelade på ekonomi, samhälls- och det naturvetenskapliga programmet. Skolan har även en lokal ishockeyprofil, så kallad LIU med sammanlagt 24 elever fördelade på ovanstående program. Det är ett samarbete med den lokala ishockeyföreningen SDE.

På gymnasiesärskolans program Hotell, restaurang och bageri går idag 10 elever.

En positiv trend finns för teknikprogrammet i hela länet. Elevunderlaget bör kunna täcka en expansion till två klasser vid Danderyds gymnasium redan till läsåret 2021/2022, där en satsning på ett aktivt makerspace med fokus mot teknikdesign har skapat ett ökat intresse. Trenden i länet är att intresset för naturprogrammet minskar och vid Danderyds gymnasium är endast 64 nya elever antagna läsåret 20/21. Danderyds gymnasium har även spetsutbildning i matematik där eleverna går på naturprogrammet, men läser flera kurser i matematik och där det finns ett etablerat samarbete med Stockholms universitet.

En analys av gymnasieskolor i det primära upptagningsområdet, Tibble, Täby Enskilda, VRG Djursholm och Åva, visar att Danderyds gymnasiums utbud av program, inriktningar och fördjupningar inte är för stort efter avveckling av Språkinstruktionen. Skolor i upptagningsområdet med jämförbar storlek har ett större utbud än Danderyds gymnasium. Den enda av de analyserade skolorna med ett mindre utbud var VRG Djursholm. De har tre program med fyra inriktningar, men endast ca 500 elever (gymnasium.se) jämfört med Danderyds gymnasiums 1242 elever inklusive gymnasiesärskolan.

Bildningsförvaltningen

Datum

Diarienummer

2020-10-22

UN 2020/0356

Maria Weståker

Uppdrag 3: Vidare utreda möjligheten till nationell idrottsutbildning för tennis

En ansökan för att kunna starta nationell idrottsutbildning (NIU) för tennis gjordes till Skolverket i januari 2020, men ansökan gällande NIU tennis avslogs och kommer inte att starta på Danderyds gymnasium. Det bedöms dock att det finns goda möjligheter och förutsättningar för en expansion kopplad till NIU inom andra sporter. Danderyds gymnasium har såväl kompetens inom lärarkåren som strukturella förutsättningar, med anläggningar både utomhus och inomhus. Samarbetsformer är etablerade med ett flertal partners, vilka skulle kunna expandera inom nya idrotter. Till exempel är vissa grenar inom friidrott något som skulle kunna vara lämpliga att undersöka.

Även lokal samverkan med klubbar kan leda till ökat söktryck, till exempel inom ishockey. Vi ser gärna att även flickor söker vår ishockeyinriktning. Det leder till ökade möjligheter för ungdomar i Danderyds kommun att utöva sin idrott och samtidigt studera. Vår bedömning är att detta primärt gynnar ett ökat antal förstahandssökande och ökar skolans attraktivitet.

Det pågår dock en utredning på nationell nivå när det gäller NIU som vi bevakar utfallet av och som kan komma att begränsa antalet skolor som får bedriva NIU.

Uppdrag 4: Analysera och ta fram åtgärder för att höja andelen som tar gymnasieexamen inom 3 respektive 4 år

Ca 86 procent av avgångseleverna vid Danderyds gymnasium 2019 fick en gymnasieexamen för högskoleförberedande program, samtidigt som riksnittet var 92 procent. Siffrorna skiljer sig inte nämnvärt från de två föregående åren, 88% respektive 86%.

Vid analys av de avgångselever som inte fick en gymnasieexamen men saknade ett fåtal kurser visar det sig att ingen saknar matematik 1, vilket är glädjande. Samtidigt finns det identifierade kurser och ämnen som behöver utvecklas för att höja måluppfyllelsen.

Danderyds gymnasium har även implementerat tydligare stödstrukturer för eleverna redan från årskurs 1, där tydligare rutiner för uppföljning ska göra att elever med problem fångas upp tidigare.

Förändringarna sammanfattas i följande punkter:

- Elevhälsoteamet har givits uppdraget att arbeta mer förebyggande i enlighet med forskning och riktlinjer från SPSM.

Bildningsförvaltningen

Datum

Diarienummer

2020-10-22

UN 2020/0356

Maria Weståker

- All personal har en förändrad mötesstruktur med gemensam tid samtliga torsdageftermiddagar. Lärare och elevhälsoteam arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att tidigt upptäcka elever med behov av anpassningar och stöd och samtidigt utarbeta förändringar på gruppnivå som ökar tillgängligheten i lärandet.
- Skolan schemalägger både öppet stöd och riktat stöd inom bland annat matematik som identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet och presenteras i kvalitetsredovisningen. Öppet stöd är för alla elever, även de som har hög måluppfyllelse. Riktat stöd vänder sig till de som riskerar att inte nå kursmålen och få en gymnasieexamen.

Uppdrag 5: Undersöka möjligheter till samarbeten inom nordostsektorn rörande introduktionsprogrammet språkintröduktion och yrkesprogram med möjlighet till högskolebehörighet

Redan under våren 2020 har Danderyds kommun tecknat ett samarbetsavtal med Sollentuna kommun, där Rudbecks gymnasium tar över introduktionsprogrammet språkintröduktion från HT20.

Inga samarbeten rörande yrkesprogram med möjlighet till högskolebehörighet finns initierade då det i dagsläget inte bedöms finnas elevunderlag för en sådan satsning.

Uppdrag 6: Bevaka arbetet med eventuell gemensam överenskommelse med StorSthlm kring program och skolor för gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskolan fortsätter att bedrivas i enlighet med beslut från kommunstyrelsen 2015-05-18, § 74, om Ekonomiska förutsättningar för gymnasiesärskolan. Danderyds kommun ingår, under ledning av StorSthlm, i ett nordostkluster som har till uppgift att samordna och utveckla samarbetet mellan skolhuvudmännen i de aktuella kommunerna.

Danderyds gymnasium har erfarenhet av och kan bidra med kompetens rörande programmet hotell, restaurang och bageri för maximalt ca 16 elever. Programmet har en särskild elevpeng beslutad av utbildningsnämnden. Det krävs i princip att 3 elever antas till programmet varje år för att utbildningen kunna bära sina kostnader.

Gymnasiesärskolan tog vid antagningen HT20 in en elev på gymnasiesärskolan. Ett större intresse för utbildningen har visats inför HT21. Det är tolv elever som går på programmet idag och det understiger alltså det antal som behövs för att bära sig ekonomiskt. Men antalet elever

Bildningsförvaltningen

Datum

Diarienummer

2020-10-22

UN 2020/0356

Maria Weståker

ökar successivt i Storstockholm där det enligt prognosen kommer att finnas behov av platser för 315 elever i årskurs 1 år 2027.

Programprispenge behöver kontinuerligt ses över och anpassas till riksprislistan, då restaurangprogrammet är ett av de dyrare programmen att driva. Programmet kommer dock att behöva öka sina samarbeten med grundsärskolor för att rekrytera en stabil bas till utbildningen.

Uppdrag 7: Genomföra en översyn så att ekonomin kan följas upp på programnivå

Tre större åtgärder är påbörjade och delvis genomförda, uppdraget beräknas vara genomfört till budget 2021. Budgetarbetet påbörjas under november månad.

Språkinstruktionen, med ca 22 elever, har haft goda studieresultat, men det har behövts drygt 100 inskrivna elever för att verksamheten ska gå runt med nuvarande prisbild. Denna verksamhet avvecklades därför inför läsåret 2020/2021 via ett samarbete mellan Danderyds kommun och Sollentuna kommun. Kostnader för avveckling kan komma att påverka höstens resultat negativt i form av övertalig personal. Från 2021 kan sannolikt ett resultat av denna åtgärd reflekteras i det ekonomiska resultatet.

Gällande ekonomistyrningen har konstaterats att Danderyds kommuns systemstöd behöver vidareutvecklas för bättre möjlighet till uppföljning. Det är idag svårt att följa upp de stora posterna, personalkostnader och elevintäkter. Detta är ett utvecklingsarbete som behöver ske tillsammans med ekonomienheten.

Kontinuerlig genomlysning av program-/kursutbud, med mål att skapa kursgrupper med ett ökat antal elever, samt översyn av administrationens och elevhälsans dimensionering, kan minska personalkostnaderna. Detta är delvis genomfört och kan förväntas ge effekt under hösten 2020.

Bildningsförvaltningens yttrande

På en mer generell nivå behöver skolan expandera. Detta oavsett om det sker inom teknik, samhällsvetenskap, idrott eller inom något annat område. Skolans fasta kostnader såsom exempelvis lokalhyra behöver fördelas på ett större antal elever.

Eventuella framtida förändringar avseende program och inriktningar vid Danderyds gymnasium kommer att lämnas till utbildningsnämnden för beslut.

Maria Weståker

Datum

Diarienummer

2020-10-22

UN 2020/0356

Kent Henningson
Bildningsdirektör

Handlingar i ärendet
Protokollsutdrag Kommunstyrelsen produktionsutskott 2019-12-12, § 68
Programöversyn Danderyds gymnasium 2019

Expedieras
Rektor Danderyds gymnasium